

Státní zaměstnanci ČR dál drtí soukromý sektor. Měsíčně berou o tisíce víc

- CZ24 News | 28. dubna 2023

ČESKO: Česká republika patří do zvláštní skupiny států, kde platy ve státní sféře výrazně převyšují mzdy v soukromém sektoru. V tomto trendu pokračovala česká ekonomika i vloni. Vyplývá to z dat informačního systému o průměrném výdělků (ISPV), které si deník Echo24 zpracoval. Po extrémním rozevření nůžek v covidových letech se situace částečně stabilizovala, stále však státní zaměstnanci vydělávali v průměru o několik tisíc více než pracovníci soukromníků, což vzhledem ke snaze omezovat státní výdaje není příliš dobrá zpráva.

Podle ISPV činil v roce 2022 **průměrný plat 45 259 korun**, meziročně se zvedl o 1,1 procenta. **Průměrná mzda** v soukromém sektoru byla ale **43 003 koruny**.

Druhá položka, **medián**, tedy prostřední hodnota, dosahoval **u platů 42 245 korun, u mezd ale jen 36 104 korun**. To znamená, že běžný zaměstnanec přišel měsíčně v průměru o **cca 2250 korun** jen proto, že nebyl zaměstnán u státu. Z hlediska mediánu to pak bylo **asi 6 tisíc**.

Nejvyšší rozdíl mezi mediánem a průměrem zaznamenali vloni statistici ve mzdové sféře v odvětvích „informační a komunikační činnosti“ (konkrétně 15 282 korun měsíčně) a „peněžnictví a pojišťovnictví“ (13 434 korun). Nejvyšší meziroční nárůst průměrných mezd byl ve sféře „výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla“ (13,7 procenta).

Z dat je vidět, jak výrazně se rozdíl mezi veřejnou a soukromou sférou navýšil v letech koronavirové pandemie. „Epidemie COVID-19 se napříč odvětvími projevovala různě a nejvíce se dotkla odvětví „ubytování, stravování a pohostinství“ a „kulturní, zábavní a rekreační činnosti“. V odvětví „ubytování, stravování a pohostinství“ je zaměstnáno stále výrazně méně lidí, než tomu bylo ve 4. čtvrtletí 2019 (15,3 %, 16,9 tisíc). V odvětví „kulturní, zábavní a rekreační činnosti“ je rovněž méně zaměstnanců ve srovnání s dobou před epidemií (9,6 %, -2,3 tisíc),“ uvádí ISPV.

Štíhlý, nebo velkorysý stát

Podle hlavního ekonoma společnosti Roklen Pavla Peterky takový nepoměr není správnou cestou. „Obecně si nemyslím, že by veřejný sektor, který je financovaný daněmi všech a generačním dluhem všech, měl systematicky nabízet na obdobných pozicích vyšší mzdy a lepší pracovní podmínky. Na druhou stranu, pokud rozdíl ve mzdách odpovídá rozdílu vzdělanosti, místě výkonu práce apod., pak s tím nemám problém. Kdyby naopak mzdy ve veřejném sektoru byly příliš nízké, tak nebude možné přilákat schopné zaměstnance, což by se projevilo na snížení kvality a objemu poskytovaných veřejných služeb,“ sdělil redakci.

Je nicméně otázkou, kdo jaký stát preferuje, dodává. Statistiky podle Peterky totiž může částečně ovlivňovat to, že ve veřejné sféře je více vysokoškolsky vzdělaných lidí, a především celá řada benefitů.

Další navýšení by zadělalo na problém

I když je situace v tuzemsku opačná oproti většině dalších států, v zemi kvůli vysoké inflaci neslábnu tlaky na další navyšování platů. Odbory nedávno vznesly požadavek na to, aby rostly ještě letos.

„Podívejme se na inflaci. Reálně platy zaměstnancům ve veřejném sektoru klesají. Je na místě si říct: Vládo, pojď jednat a valorizujme platy ještě v letošním roce... Samozřejmě jsme o požadavku (v odborech) diskutovali, ale přes sdělovací prostředky to nebudu ventilovat. Nicméně ten požadavek není zas tak enormní na státní rozpočet,“ uvedl předseda odborů státních orgánů a organizací a mluvčí odborových svazů veřejné sféry Pavel Bednář. Průměrná inflace loni podle statistického úřadu dosáhla 15,1 procenta.

Podle ekonomů teď ale na přidávání není vhodná doba, mohlo by totiž ještě jen podpořit růst cen. „Přidávání ve firmách, pokud se k tomu přidá i stát, opravdu výrazně zvyšuje riziko mzdové inflační spirály. Byl by to největší ekonomický problém, kterému bychom čelili,“ řekl deníku Echo24 hlavní ekonom Deloitte a poradce prezidenta David Marek.

„Odbory by měly pro jednu být celospolečensky konstruktivní, nehledět jen na své úzké zájmy a vidět společnost jako celek. Pokud toho nejsou schopny, vláda by jim neměla ustoupit. Tentokrát je její neústupnost obzvláště důležitá a zásadní pro zdárný rozvoj české ekonomiky a celé společnosti,“ uvedl zase ekonom Lukáš Kovanda.

Podle něj by se naopak měli státní zaměstnanci propouštět. „Kdy jindy také propouštět mezi státními zaměstnanci (a nejen mezi těmi z rušených poštovních poboček a finančních úřadů) než nyní? Vždyť loni se počet zaměstnanců placených státem vyhoupl na historicky rekordní takřka půlmilion, narostl o více než deset tisíc hlav,“ vypočítal Kovanda.

Stát už navyšoval

Vláda už od ledna zvýšila platové tarify jen bezpečnostním sborům, a to o deset procent. Ostatním profesím jako učitelům, zdravotníkům, úředníkům či pracovníkům kultury a sociálních služeb je neupravila. Sumu na platy v rozpočtu jim ale zvedla proti loňsku o čtyři procenta.

Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka i někteří další členové vlády uvedli, že teď prostor pro navyšování platů nevidí.

[ZDROJ](#)